

Öğrenci Toplulukları Üyelerinin Boş Zaman Tutumları ve Örgütsel Bağlılıklarının İncelenmesi

Cengiz KAYA¹ , Sümmani EKİCİ^{1*} , Yavuz ÖNTÜRK²

¹Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Muğla.

²Yalova Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Yalova.

Orijinal Makale

Gönderi Tarihi: 21/02/2022

Kabul Tarihi: 19/11/2022

DOI:10.25307/jssr.1076738

Online Yayın Tarihi: 31/12/2022

Öz

Bu araştırma, öğrenci toplulukları üyesi öğrencilerin boş zaman tutumları ve örgütsel bağlılıklarını belirlemek amacı taşımaktadır. Araştırmanın çalışma evrenini, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi öğrenci topluluklarına bağlı üye öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise, araştırma evreni içerisinde gönüllü katılım sağlayan 362 üye öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, kişisel bilgi formu, Akgül ve Gürbüz (2011) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan “Boş Zaman Tutum Ölçeği” ile Ergün ve Çelik (2019) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan “Örgütsel Bağlılık Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada, iki bağımsız değişken arasındaki farkın ortaya konmasında T-Testi ve ikiden fazla değişkenler arası farkın belirlenmesinde ise One-Way ANOVA testleri yapılmıştır. Ayrıca değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesinde ise Korelasyon testi kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, kadınların erkeklere göre bilişsel tutum alt boyut puanının daha yüksek olduğu görülmektedir. Sağlık bilimleri alanında öğrenim gören öğrencilerin fen bilimlerinde öğrenim gören öğrencilere göre bilişsel tutum alt boyut puanının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan erkek üyelerin kadın üyelere göre zoraki bağlılıklarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Üye öğrencilerin boş zamana yönelik tutumları bilişsel, duyuşsal ve davranışsal alt boyutlar ile örgütsel bağlılık alt boyutlarından çıkarıcı ve ahlaki alt boyut ile pozitif yönde ilişki görülürken, bilişsel ve duyuşsal alt boyut ile zoraki bağlılık alt boyutunda ise negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Sonuç olarak, öğrenci topluluklarına katılarak faaliyetlerde bulunan öğrencilerin üniversite eğitimi ve öğretimi döneminde boş zamana yönelik farkındalıklarının arttığı, kişisel gelişim, sosyalleşme ve gönüllülük faaliyetlerine yönelmelerine katkı sağladığı söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Boş Zaman tutumu, Rekreasyon, Örgütsel Bağlılık, Öğrenci Toplulukları.

An Analysis on Leisure Attitudes and Organizational Commitment of Student Community Members

Abstract

The aim of this research is to determine the leisure time attitudes and organizational commitment of students who are members of student communities. The population of the research consists of student communities of Muğla Sıtkı Koçman University, and the sample consists of 362 member students who participate in the study voluntarily. “The Personal Information Form”, “Leisure Attitude Scale” which was adapted into Turkish by Akgül and Gürbüz (2011) and “Organizational Commitment Scale” which was adapted into Turkish by Ergün and Çelik (2019) were used as data collection tools. In the study, the t-test was used to determine the difference between the two independent variables and One-Way ANOVA to determine the difference between more than two variables. In addition, the correlation test was used to determine the relationship between the variables. The findings of the study showed that women had higher cognitive attitude sub-dimension scores than men. The “cognitive attitude” sub-dimension score of the students studying in the field of health sciences was higher than the students studying in the sciences. It was observed that the “forced commitment” of the male members participating in the research was higher than the female members. Positive relationships were found among the cognitive, affective, and behavioural attitudes of the member students towards leisure and their calculative and moral commitment. In addition, a negative relationship was found in the cognitive and affective sub-dimension and the alienative commitment sub-dimension. As a result, it can be said that the awareness of the students participating in the student communities about leisure time increased during the university education and training period, and it contributes to their encouragement towards personal development, socialization, and volunteering activities.

Keywords: Leisure Attitude, Recreation, Organizational Commitment, Student Communities.

* Bu çalışma, Cengiz Kaya'nın Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü'nce kabul edilen "Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinde Öğrenim Gören Üniversite Topluluk Merkezine Üye Olan Öğrencilerin Boş Zaman Tutumları ve Üye oldukları Topluluklara Olan Bağlılıklarının İncelenmesi" başlıklı Yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

†Sorumlu Yazar: Cengiz KAYA, E-posta: cnqiz.ky@gmail.com

GİRİŞ

Son yıllardaki çalışmalarda öğrencilerin üniversite tercihlerinde kampüs içerisinde yapılan ders dışı faaliyetler önemli olduğu belirtilmektedir (Hall, 2006). Üniversite kampüslerindeki rekreatif faaliyetler, üniversitelerin daha istikrarlı ve daha üretken bireyleri topluma kazanımına yol açabilmektedir (Milton vd., 2020). Birçok kişi için üniversite öğrenimi dönemleri, akademik başarının yanı sıra sosyo-kültürel gelişimin kazanılmasında da önemlidir. Üniversite öğrenimi dönemleri, insanların sadece dersle alakadar olarak insanların tam anlamıyla gelişim sağlayabilecekleri bir dönem olarak görülmez. İnsanların üniversite dönemlerinde kazanım sağlayacakları rekreatif etkinliklerde bulunma alışkanlıkları, hayatlarını daha sonraki dönemlerinde de süreklilik gösterebileceği düşünülmektedir (Tütüncü vd., 2011).

Öğrenciler, rekreasyon kavramının hayatlarına olan etkisini bilincinde olarak öğrenim, keşif yapma, inceleme ve araştırma merakı, sosyalleşme, faydalı alışkanlık kazandırma ve stres yükünü azaltma anlamında fırsatlar yaratabilmektedir. Bu duruma göre rekreasyon, verimliliğin önemli bir noktası olduğu görülmekle birlikte bedensel, toplumsal ve zihinsel açıdan gelişime yardımcı olmaktadır (Gül vd., 2016). Kampüs içi rekreasyon faaliyetleri, öğrencilerin katıldıkları diğer etkinlikler dışında sosyalleşmelerine katkı sağlamaktadır. Ayrıca öğrencilerin sosyalleşmelerine yön vermesinin yanı sıra akademik başarıyı da olumlu etkilediği düşünülmektedir (Henchy, 2011).

Bugün zamanın önemli bir bölümünü sınıf içerisinde, laboratuvar ortamında ya da çalışma masalarında sürdüren her öğrenciler, rekreatif faaliyetlere katılıma ihtiyaç hissetmektedirler. Bundan dolayı üniversite yönetimleri etkinlik programları, rekreasyon ve dinlenme için imkanlar sunmalı, günlük yaşamın ve okul faaliyetlerinin öğrencilere yüklediği yorgunluğu üzerlerinden atmalarına fırsat sağlanmalıdır. Bunun için ihtiyaç olan çaba, planlama ve programlama Üniversite yönetimleri tarafından gerçekleştirilmelidir (Balcı ve İlhan, 2006). Öğrencilerin rekreasyon faaliyetlerine katılımları, eğitim öğretimleri süresinde üniversitelerin kendilerine sağladığı imkanlar içerisinde yarı organize bir biçimde yapılmaktadır. Bu şekilde üniversite yönetimleri öğrencilerinin ders saatleri harici zamanları nitelikli geçirmeleri açısından yönlendirici olabilmektedir (Bosna vd., 2018). Üniversiteler toplumsal yaşamı şekillendirmede hem örgün eğitim ile hem de gönüllülük faaliyetleri ile gerçekleştirebilmektedir. Öğrenci toplulukları da bu gönüllülük faaliyetlerinin önemli bir unsurudur (Turan vd., 2017).

Genelde üniversite öğrencileri topluluklar, kulüpler, öğrenci birlikleri gibi rekreatif faaliyet gösteren kuruluşlara katılmada isteklidirler. Bu programlar çoğunlukla üniversite yerleşkesi içinde yürütülürken, bir kısmı da üniversite yerleşkesi dışındaki alanlarda yürütülmektedir. Bu durumu örnek olarak gezi, kamp gibi sportif ve kültürel etkinlikler gösterilebilmektedir (Öksüz, 2019). Öğrenci topluluklarının meydana gelme sürecinde öğrencilerin toplanarak ortak bir fikir oluşturması ve iş bölümü yapmaları gerekmektedir. Bu şekilde öğrenciler toplanarak sosyal bir ortam oluşturacaklardır. Öğrencilerin bir araya gelip meydana getirdikleri sosyal ortamlarda grupları ortaya çıkarmaktadır. Grup insanın gündelik hayatında sıkça kullandığı bir ifadedir. Grup kavramı, birden fazlayı tanımlayan ifade olarak kabul görmektedir (Eskici ve Aktaş, 2014). Grupların özelliklerine bakıldığında bireylerin gerçek amaç ve normlar çerçevesinde örgütlü bir şekilde süreklilik sağlayan faaliyetler yaptığı görülmektedir. Bu şekilde grup üyelerinde ortaya çıkan bir aidiyet duygusundan

bahsedilebilmektedir. Kişilerin eylemlerini kendi isteğiyle gerçekleştirdiği düşünüldüğünde, grup halinde başarı elde etme ve bu grubun bir üyesi olma isteğinde oldukları ortaya çıkmaktadır. Bu durumda yükseköğretimlerde öğrenci topluluk ve kulüplerinin üniversite öğrencilerine sosyal bir canlı olarak kendini gerçekleştirebilmesi için önemli bir imkân sağlamaktadır (Işık ve Erdoğan, 2020).

Aktaş ve diğerleri (2017) tarafından yapılan bir araştırmada öğrencilerin topluluklara üye olma sebepleri sosyal olarak gelişim, görev ve sorumluluk bilinci, kişisel gelişim ve farklı insanlarla iletişim kurmak amacıyla ile öğrenci topluluklarına üye oldukları görülmüştür. Öğrenciler bir topluluğa katılmanın faydalarını, iletişim yeteneklerini artırma, (yeni arkadaşlıklar kurma, öğretim elemanları ile iletişim, fikirlerin ifade edebilme yeteneği), mesleki ve toplumsal farkındalık oluşturma, sorun çözme yeteneği kazanma ve takım çalışması yeteneğini geliştirilmek şeklinde söz edilmektedir. Üstün ve Aktaş-Üstün (2020), üniversite yönetimlerinin öğrencileri topluluklara üye olmaya teşvik etmesi ile öğrencilerin yaşamlarında daha fazla haz duymalarına, eğlenmelerine sosyal başarı kazanımına ve kişisel gelişimine katkı sağladığı belirtilmektedir. Öğrencilerin üniversite yaşamına alışmada akademik faktörlerin etkisi kadar kampüs hayatının sosyal dokusuna uyumunda da önemli olduğu öngörülmektedir. Ayrıca topluluklar, öğrencilerin üniversitelere aidiyet hissetmelerinde önemli görülmektedir (Gerdes ve Mallinckrodt, 1994; Kuzu, 2021). Yapılan araştırmalarda toplulukların öğrencilerin liderlik özelliklerini gelişimine ve kariyer kazanımlarına faydalı olduğu görülmüştür (Pittaway vd., 2011).

Boş zaman tutumu; insanların boş zamana ve boş zaman faaliyetlerine ilişkin düşünce, duygu ve davranışları tecrübe, duygu, anı ve bilgilerden oluşan olumlu veya olumsuz tepkiler ya da eğilimler olarak belirtilmektedir (Akgül, 2011). Boş zamana yönelik tutum bilişsel, duyuşsal ve davranışsal tutum olmak üzere üç ögesi bulunmaktadır. Bu ögeler örnek cümleler üzerinden incelendiğinde; “boş zaman aktiveleri mutluluk verir” bilişsel ögeyi, “boş zaman aktivitelerinden keyif alırım” duyuşsal ögeyi ve “boş zaman aktivelerine sık sık katılırım” davranışsal ögeyi ifade etmektedir (Akgül, 2011).

Genel olarak bağlılık, en yüksek duygu derecesini ifade eder. Bir kişiye, bir fikre, bir örgüte, kendimizden üstün kabul ettiğimiz herhangi bir şeye karşı bağlılık sunma, zorunlu olduğumuz sorumluluklarımızı ifade eder (Gürkan, 2006). Örgütsel bağlılık ise; örgütün amaç ve hedeflerine yüksek bir seviyede inanma ve kabul etme, kurum adına güçlü bir şekilde gayret gösterme arzusu ve örgüte olan üyeliği güçlü bir şekilde devam ettirme isteği olarak ifade edilebilmektedir (Ekici vd., 2017; Porter vd., 1974). Penley ve Gould'un (1988) örgütsel bağlılık yaklaşımına göre yabancılaştırıcı (Zoraki) katılım, çıkarıcı katılım ve ahlaki katılım olarak üç boyutta incelenmektedir:

Yabancılaştırıcı (Zoraki) katılım; kişinin ruhsal olarak örgütüne bağlılık hissetmemesine rağmen örgütte kalmaya zorlanmasını ifade etmektedir. Örgüte karşı yüksek seviyede olumsuz bir bakış açısı vardır (Uygur, 2015).

Çıkarıcı katılım; kişi, çalışmanın karşılıklı verilen ödüle veya ücrete göre işin o gün gereken kurallarına uygun şekilde katılım sağlar. Çalışanın örgütüne karşı duyduğu olumsuz ya da olumlu davranışları açıklar (Uygur, 2015).

Aralarındaki en olumlu yakalım ahlaki katılım ise, kişinin örgüt amacını ve örgütte aldığı sorumlulukları temelde kıymetli olarak kabul eder ve bahsi geçen işi herhangi bir beklenti içerisine girmeden sadece ona önem verdiği için gerçekleştirmektedir. Ahlaki katılım örgüte

önemli seviyede olumlu bir bakış açısı içerir. Bunlar; yalnızca ahlaki katılım ve sosyal katılımdır (Uygur, 2015).

Rekreasyonel faaliyetlerin üniversite öğrencilerinin fiziksel olarak aktif olmasına, sosyal olarak etkileşim içinde olmasına ve kişisel gelişimini tamamlamasına katkı sağlamakta olduğu düşünülmektedir. Bu faaliyetlerin düzenlenmesi Üniversitelerde Sağlık, Kültür ve Spor (S.K.S.) Daire Başkanlığı tarafından yürütülmektedir. Bu amaçla üniversitelerde kulüp ve topluluklar kurulmuş olup faaliyetlerin düzenlenmesi yürütülmesi sağlanmıştır. Bu çalışmanın amacı; Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinde öğrenim gören topluluklara üye olan öğrencilerin boş zaman tutumu ve topluluklarına olan örgütsel bağlılıklarını incelemek ve toplulukların örgütlü bir şekilde kampüs rekreasyon programlarının ne tür faydalar getireceği hakkında öneriler sunmaktır.

Araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Katılımcıların boş zaman tutumunda cinsiyet, yaş, gelir düzeyi, yetiştiği çevre ve öğrenim gördüğü alana göre farklılık var mıdır?
2. Katılımcıların örgütsel bağlılıklarında cinsiyet, yaş, gelir düzeyi, yetiştiği çevre ve öğrenim gördüğü alana göre farklılık var mıdır?
3. Katılımcıların boş zaman tutumu ve örgütsel bağlılık alt boyutları arasında ilişki var mıdır?

Demografik değişkenlerin farklılık analizlerinde sadece “cinsiyet” ve “öğrenim gördüğü alan” değişkenlerinde anlamlı farklılık görüldüğü için diğer “yaş”, “gelir düzeyi”, “üye oldukları toplulukların faaliyet alanları” ve “yetiştiği çevre” değişkenleri bu kısımda değerlendirilmemiştir.

METOT

Araştırma Modeli

Bu araştırma, nicel araştırma metotlarından betimsel ve ilişkisel tarama modelleri uygulanmıştır.

Evren-Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi öğrenci topluluklarına bağlı üye öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise, basit rastgele örnekleme yöntemi ile ulaşılan 115 öğrenci topluluğundan 362 üye öğrenci oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, verilerin toplanması için üç aşamadan oluşan, toplam 57 sorudan içeren anket uygulanmıştır. Birinci aşamada 6 sorudan oluşan demografik bilgiler, ikinci aşamada 36 sorudan oluşan Ragheb ve Beard'ın (1982) geliştirildiği, Akgül ve Gürbüz'ün (2011) Türkçe uyarlaması gerçekleştirilen Boş Zaman Tutum Ölçeği ve üçüncü aşamada ise, 15 sorudan oluşan Penley ve Gould'un (1988) geliştirdiği, Ergün ve Çelik (2019) tarafından Türkçe çevirisi yapılan Örgütsel Bağlılık Ölçeği kullanılmıştır.

Araştırma Yayın Etiği

Yapılan bu araştırma Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik kurulu tarafından 22.12.2020 tarihli 76 sayılı kararla etik olarak uygun görülmüştür.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri, 20 Nisan 2021 ile 1 Haziran 2021 tarihleri arasında, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinde faaliyet gösteren Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığına bağlı öğrenci topluluklarından toplanmıştır. Bu amaçla öğrenci Sağlık, Kültür ve Spor dairesi aracılığıyla, koordinatörlere e-posta yoluyla ve öğrenci topluluklarına sosyal medya hesapları aracılığıyla iletişim kurularak Google Formlar üzerinde ölçek bağlantısı gönderilmiştir. Bağlantı içerisinde ölçek hakkında bilgi verilmiş, elde edilecek verilerin gizli kalacağı katılımcılara iletilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmanın istatistiksel analizi bilgisayar ortamında (SPSS-22) istatistiksel paket program kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin normal dağılım gösterdiğini saptamak için normallik testi uygulanmış ve elde edilen verilerin normal dağılım gösterdiği saptanmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeklerin güvenilirlikleri için Cronbach's Alpha kat sayısı hesaplanmıştır. Boş zaman tutum ölçeği Cronbach's Alpha katsayısı (,94) bulunurken, örgütsel bağlılık ölçeği Cronbach's Alpha katsayısı (,71) olarak hesaplanmıştır. Araştırmada katılımcıların demografik bilgileri ifade etmek için yüzde ve frekansları belirlenmiştir. Değişkenler ve araştırmada kullanılan ölçeklerin alt boyutların arasındaki ilişkinin yönünü ve kuvvetini ölçmek için korelasyon testi yapılmıştır. Katılımcıların boş zaman tutumlarının ve örgütsel bağlılıklarının cinsiyet değişkenine göre farklarını belirlemek için T-test analizi kullanılmıştır. Katılımcıların yaş, öğrenim gördüğü alan, topluluğun faaliyet gösterdiği alan, ailenin gelir düzeyi ve yetiştiği çevre göre boş zaman tutum ve örgütsel bağlılık farklılıklarını belirlemek için One Way Anova testi uygulanmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Katılımcıların tanımlayıcı istatistikleri

Değişkenler	F	%	
Yaş	18-20	97	26,8
	21-23	203	56,1
	24-26	35	9,7
	27 ve üzeri	27	7,5
Cinsiyet	Kadın	220	60,8
	Erkek	142	39,2
Öğrenim Gördüğü Alan	Sosyal Bilim.	128	35,4
	Sağlık Bilim.	109	30,1
	Fen Bilim.	57	15,7
	Eğitim Bilim.	68	18,8
Üye Oldukları Topluluğun Faaliyet Alanı	Sosyal	96	26,5
	Sağlık	53	14,6
	Fen	7	1,9
	Eğitim	32	8,8
	Sportif	34	9,4
	Gezi ve inceleme	5	1,4
	Kültürel	11	3,0
	Sanatsal	49	13,5
	Bilimsel Araştırma	25	6,9
	Diğer	50	13,8
TOPLAM	362	100	

Tablo 1 de araştırmada katılımcıların %26,8'i 18-20 yaş aralığı, %56,1'i 21-23 yaş aralığı, %9,7'si 24-26 yaş aralığı ve %7,5'i 27 yaş ve üzeri olduğu görülmektedir. Araştırmada katılımcıların %60,8'i kadın ve %39,2'sinin ise erkek katılımcıların oluşturduğu tespit edilmiştir. Araştırmada, öğrenci topluluk üyelerinin %35,42'i sosyal bilimler, %30,1'i sağlık bilimler, %15,7'si fen bilimler ve %18,8'i eğitim bilimleri alanında öğrenim gördüğü bulunmuştur. Tablo 1'e bakıldığında öğrenci topluluk üyelerinin %26,5'i sosyal faaliyetler, %14,6'sı sağlık faaliyetleri, %1,9'u fen faaliyetleri, %8,8'i eğitim faaliyetleri, %9,4'ü sportif faaliyetler, %1,4'ü gezi ve inceleme faaliyetleri, %3,0'ı kültürel Faaliyetler, %13,5'i sanatsal faaliyetler, %6,9'u bilimsel araştırma faaliyetleri ve %13,8'i diğer alanlardaki faaliyet gösteren topluluklara üye olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2. Boş zaman tutum ölçeği alt boyutlarının cinsiyete göre t-test analiz bulguları.

	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	SS	T	P
Bilişsel	Kadın	220	50,60	5,35	2,34	0,02*
	Erkek	142	49,10	6,76		
Duyuşsal	Kadın	220	49,44	5,53	1,45	0,15
	Erkek	142	48,45	7,48		
Davranışsal	Kadın	220	44,76	6,12	-0,50	0,62
	Erkek	142	45,13	7,98		

Tablo 2 de t-test analiz bulgularına göre, araştırmada katılımcıların cinsiyet değişkeninin alt boyutlarına bakıldığında bilişsel tutumunda anlamlı bir farklılık görülmüştür ($p < 0.05$). Katılımcılardan kadın üyelerin ($Ort. = 50,60$, $S = 5,35$) erkek üyelere göre ($Ort. = 49,10$, S

=6,76) bilişsel tutum alt boyut puanı yüksek olduğu görülmektedir. Bulgulara göre, katılımcıların cinsiyet değişkenine göre duyuşsal tutum ve davranışsal tutumlarında anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 3. Örgütsel Bağlılık ölçeği alt boyutlarının cinsiyete göre t-test analiz bulguları

Değişkenler	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	SS	T	p
Çıkarıcı bağlılık	Kadın	220	18,69	2,93	0,36	0,72
	Erkek	142	18,81	3,22		
Zoraki bağlılık	Kadın	220	9,99	3,92	-4,08	0,000*
	Erkek	142	12,06	5,74		
Ahlaki bağlılık	Kadın	220	18,87	3,38	-0,51	0,61
	Erkek	142	19,07	4,16		

Tablo 3'e göre, araştırmada katılımcıların cinsiyet değişkenine alt boyutları incelendiğinde zoraki bağlılık boyutunda anlamlı farklılık saptanmıştır ($p<0,05$). Katılımcılardan erkek üyelerin ($Ort. =12,06$; $S =5,74$) kadın üyelere göre ($Ort. =9,99$; $S=3,92$) zoraki bağlılık alt boyut puanı yüksek olduğu görülmektedir. Bulgulara göre, cinsiyet değişkenine göre çıkarıcı bağlılık ve ahlaki bağlılık boyutlarında anlamlı bir farklılık saptanamamıştır ($p>0,05$).

Tablo 4. Boş zaman tutum ölçeği alt boyutlarının katılımcıların öğrenim gördüğü alana göre One Way ANOVA bulguları

Değişkenler	Karelerin Top.	SD	Karelerin Ort.	F	P	Farklılığın Kaynağı	
Bilişsel	Gruplar Arası	288,32	3	96,11	2,73	0,04*	Sağlık>Fen
	Grup içi	12604,65	358	35,21			
	Toplam	12892,97	361				
Duyuşsal	Gruplar Arası	190,99	3	63,67	1,57	0,20	
	Grup içi	14477,01	358	40,44			
	Toplam	14668,003	361				
Davranışsal	Gruplar Arası	141,80	3	47,27	0,99	0,40	
	Grup içi	17042,61	358	47,61			
	Toplam	17184,42	361				

* $p<0,05$

Tablo 4'te boş zaman tutum alt boyutlarından bilişsel alt boyutunda öğrenim gördüğü alana göre anlamlı farklılık olduğu görülmüştür ($F_{(3,358)}=2,73$ $p<0,05$). Ancak duyuşsal tutum ($F_{(3,358)}=1,57$ $p=0,20$) ve davranışsal tutum ($F_{(3,358)}=0,99$ $p=0,40$) alt boyutlarında öğrenim gördüğü alana göre anlamlı farklılık görülmemiştir.

Tablo 5. Boş zaman tutum ölçeğinin öğrenim gördüğü alana göre tanımlayıcı istatistikleri.

		N	$\bar{X}$	SS
Bilişsel	Sosyal Bilim.	128	4,19	0,49
	Sağlık Bilim.	109	4,23	0,43
	Fen Bilim	57	4,00	0,50
	Eğitim Bilim	68	4,17	0,59
	Toplam	362	4,17	0,50
Duyuşsal	Sosyal Bilim.	128	4,16	0,50
	Sağlık Bilim.	109	4,04	0,50
	Fen Bilim	57	4,01	0,55
	Eğitim Bilim	68	4,09	0,61
	Toplam	362	4,09	0,53
Davranışsal	Sosyal Bilim.	128	3,81	0,56
	Sağlık Bilim.	109	3,71	0,52
	Fen Bilim	57	3,67	0,60
	Eğitim Bilim	68	3,72	0,66
	Toplam	362	3,74	0,58

Tablo 5’te bilişsel tutum alt boyut puanlarının sağlık bilimleri alanında öğrenim gören katılımcıların $\bar{X}=4,19$ ($SS=0,49$) fen bilimleri alanında öğrenim gören katılımcılarından $\bar{X}=4,00$ ($SS=0,50$) anlamlı düzeyde fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 6. Boş zaman tutum ölçeği alt boyutları ve örgütsel bağlılık ölçeği alt boyutları korelasyon analizi

		Bilişsel	Duyuşsal	Davranışsal	Çıkarıcı bağlılık	Zoraki bağlılık
Duyuşsal	r	,728**				
	p	,000				
	N	362				
Davranışsal	r	,495**	,707**			
	p	,000	,000			
	N	362	362			
Çıkarıcı bağlılık	r	,222**	,219**	,259**		
	p	,000	,000	,000		
	N	362	362	362		
Zoraki bağlılık	r	-,147**	-,136**	-,022	,262**	1
	p	,005	,010	,673	,000	
	N	362	362	362	362	362
Ahlaki bağlılık	r	,243**	,262**	,304**	,224**	-,195**
	p	,000	,000	,000	,000	,000
	N	362	362	362	362	362

Tablo 6’da Katılımcıların boş zaman yönelik tutumları ve örgütsel bağlılıkları arasında korelasyon analizi uygulanmıştır. Katılımcıların boş zaman tutumları arasında bilişsel tutumu ile duyuşsal tutumu ($r=0,728$, $p<0,01$), davranışsal tutumu ($r=0,495$, $p<0,01$) arasında pozitif bir şekilde anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu görülmüştür. Bununla birlikte duyuşsal tutum ile davranışsal tutum ($r=0,707$, $p<0,01$) arasında pozitif bir şekilde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılanların örgütsel bağlılık alt boyutlarından çıkarıcı bağlılık ile zoraki bağlılık ($r=0,262$, $p<0,01$) ve ahlaki bağlılık ($r=0,224$, $p<0,01$) arasında pozitif yönde bir ilişki var

olduğu görülmüştür. Bununla birlikte zoraki bağlılık ile ahlaki bağlılık ($r=-0,195$, $p<0,01$) arasında negatif yönde bir ilişki sahip olduğu görülmüştür.

Katılımcıların boş zaman tutumlarından bilişsel tutumu ile örgütsel bağlılık alt boyutlarından çıkarıcı bağlılık ($r=0,222$, $p<0,01$) ve ahlaki bağlılık ($r=0,243$, $p<0,01$) arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki var olduğu saptanmıştır. Ancak, zoraki bağlılık ($r=-0,147$, $p<0,01$) ile negatif yönde bir ilişkiye sahip olduğu saptanmıştır.

Araştırmada katılımcıların boş zaman tutumlarından duyuşsal tutum ile örgütsel bağlılık alt boyutlarından çıkarıcı bağlılık ($r=0,219$, $p<0,01$) ve ahlaki bağlılık ($r=0,262$, $p<0,01$) arasında pozitif yönde ilişkiye sahiptir. Fakat duyuşsal tutum ile zoraki bağlılık ($r=-0,136$, $p<0,01$) arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Katılımcıların boş zaman tutumlarından davranışsal tutum ile çıkarıcı bağlılık ($r=0,259$, $p<0,01$) ve ahlaki bağlılık ($r=0,304$, $p<0,01$) ile pozitif yönde anlamlı bir ilişki var olduğu tespit edilmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölümde topluluklara üye olan öğrencilerin demografik bilgileri, boş zaman tutumları ve topluluklarına olan bağlılıkları ile ilgili bulgulara ilişkin yorumlara/tartışmaya yer verilmiştir.

Bu araştırmada, öğrenci topluluklarına üye olan öğrencilerin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarını belirlemek için yapılan analizler sonucunda öğrencilerin cinsiyete göre bilişsel tutumunda farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Araştırmada kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre bilişsel tutum puanının daha yüksek olduğu görülmektedir. Davranışsal tutum ve duyuşsal tutumlarında ise anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Yapılan benzer çalışmalarda Yıldırın (2019), Karadeniz ve diğerleri (2019), Bölükbaş ve Büyükipেকci (2020), Denkel ve diğerleri (2020) ve Erkan ve diğerleri (2021) üniversite öğrencilerinin katıldığı araştırmalarda tüm boş zaman tutum alt boyutlarında kadın katılımcıların lehine olduğu belirtilmektedir. Gökyürek (2016), dans etkinliklerine katılan bireylerde, boş zamana yönelik tutumlarında cinsiyete göre farklılık bulunmadığını belirtmiştir. Rona ve Erol (2020) ise, öğrencilerin boş zamana yönelik tutumlarında cinsiyete göre farklılık bulunmadığını sonucuna varılmıştır. Akyüz ve Türkmen (2016) tarafından yapılan araştırmada ise, bilişsel tutum ve duyuşsal tutum alt boyutlarında kadın öğrencilerin lehine olduğu belirtilmiştir. Davranışsal tutum alt boyutunda anlamlı farklılık olmadığı ifade edilmiştir. Bu araştırmada ise, daha önceki yapılan araştırmalardan farklılık göstererek, sadece bilişsel tutum alt boyutunda kadın katılımcıların lehine olduğu göstermektedir.

Araştırmadaki bir diğer bulguya göre öğrencilerin öğrenim gördükleri alana göre boş zamana yönelik bilişsel tutumunda anlamlı farklılık görülmüştür ($p<0,05$). Ancak duyuşsal ve davranışsal tutum alt boyutlarında anlamlı farklılık bulunamamıştır. Yapılan analizler sonucunda, sağlık bilimlerindeki öğrencilerin, fen bilimlerindeki öğrencilere göre bilişsel tutumunun daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Murathan ve diğerleri (2019), Ardahan Üniversitesinde yaptıkları bir çalışmada beden eğitim ve spor yüksekokulu öğrencileri ile Mühendislik Fakültesindeki öğrencilerin, iktisat fakültesi ve Meslek Yüksekokulları öğrencilerinden daha yüksek tutum puanlarına sahip olduğunu belirtmiştir. Karadeniz ve diğerleri (2019) tarafından yapılan çalışmada ise, spor bilimlerinde öğrenim gören öğrencilerin boş zamana yönelik tutumlarının diğer alanlardaki öğrencilere göre daha fazla olduğu belirtilmiştir. Bu araştırma, benzer araştırmalarla karşılaştırıldığında paralellik göstermediği görülmektedir.

Kâr amacı gütmeyen gönüllülük esaslı faaliyet gösteren kuruluşlarda örgütsel bağlılık üzerine alanda yapılmış araştırma oldukça az olduğu görülmektedir. Bu çalışmada ise, öğrenci topluluklarına üye olan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre zoraki bağlılıklarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Araştırmaya katılan erkek üyelerin kadın üyelere göre zoraki bağlılıklarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Fakat cinsiyet değişkenine göre ahlaki bağlılık ve çıkarıcı bağlılıklarında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Kâr amacı güden örgütlerde çalışan bireyler üzerine Akova ve Bayhan (2015) tarafından turizm alanında çalışan yapılan çalışmada, örgütsel bağlılık düzeylerinin kadın katılımcıların erkeklere göre daha yüksek olduğu belirtilmiştir. Doğu (2019) ile Gürer ve diğerleri (2012) tarafından sivil toplum kuruluşları üzerine yapılan benzer araştırmalarda cinsiyet değişkenine göre örgütsel bağlılıklarında farklılık bulunamamıştır. Nazilah ve diğerleri (2016) ise üniversite kulüplerine üye olan öğrenciler üzerine yapılan çalışmada, kadınların örgütlerine katkıda bulunma isteğiyle bağlılıklarının daha yüksek olduğunu ifade etmektedir. Benzer bir çalışmada Moore ve diğerleri (2014), üniversite kulüplerine üye olan kadın öğrencileri erkeklere göre motivasyonun daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Bu çalışmada, benzer çalışmalarda paralellik göstererek, gönüllü olarak topluluk faaliyetlerine katılımında kadın katılımcıların erkeklere göre daha az zorunluluk hissettiği görülmüştür.

Yapılan korelasyon analizi sonucunda, katılımcıların bilişsel tutum ile çıkarıcı bağlılıkları arasında pozitif yönde bir ilişki var olduğu görülmüştür ($r=0,222$, $p<0,01$). Akgül (2011), bilişsel tutumu belirli çevre veya yaşantıdan elde edilen bilgi ve inançlar olarak tanımlamaktadır. Topluluklara üye olan öğrenciler, boş zaman faaliyetlerinin kendilerine getirdiği faydaların bilincinde ve inancında olduğu için boş zamana yönelik bilişsel tutum ile çıkarıcı bağlılıkları arasında anlamlı ilişki ortaya çıkardığı düşünülebilir. Aynı zamanda bilişsel tutum ile ahlaki bağlılık arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur ($r=0,224$, $p<0,01$). Topluluk üyesi öğrencilerin toplulukların kendileri için yararlı ve boş zamanlarını kaliteli bir şekilde geçirebildikleri düşüncesiyle kendi istekleriyle topluluklara üye olmaktadır. Bu durum öğrencilerin üyesi oldukları toplulukların amaç ve hedeflerini benimsemesinde zorluk yaşamayacağı ve ahlaki olarak örgütüne bağlılık hissetmesi ile ilişkilendirilebilir. Fakat bilişsel tutum ile zoraki bağlılık arasında negatif yönde ilişkinin var olduğu görülmüştür ($r=-0,147$, $p<0,01$). Öğrencilerin boş zamana yönelik bilincin artması ile topluluk üyesi öğrencilerin örgütlerine olan zorunluluk hissi azalabileceği düşünülebilir.

Katılımcıların boş zamana yönelik duyuşsal tutum ile örgütsel bağlılıklarından çıkarıcı bağlılık ($r=0,219$, $p<0,01$) ve ahlaki bağlılıkları ($r=0,262$, $p<0,01$) arasında pozitif yönde bir ilişkiye sahiptir. Boş zaman faaliyetlerine yönelik mutluluk ve zevk hissi topluluklara üye olan öğrencilerin topluluklarında çıkarıcı ve ahlaki bağlılıklarını desteklemektedir. Ancak duyuşsal tutum ile zoraki bağlılık tutumu ($r=-0,136$, $p<0,01$) arasında negatif yönde bir ilişki bulunmuştur.

Katılımcıların boş zaman tutumlarından davranışsal tutum ile çıkarıcı bağlılık tutumu ($r=0,259$, $p<0,01$) ve ahlaki bağlılık tutumu ($r=0,304$, $p<0,01$) arasında pozitif şekilde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Davranışsal tutum, boş zamana yönelik tutum harekete ve davranışa geçtiği durumu ifade etmektedir. Bu nedenle, topluluk üyesi öğrencilerin boş zamana yönelik davranışları öğrencilerin topluluklarına çıkarıcı ve ahlaki bağlılığını olumlu yönde etkileyebileceği düşünülebilir.

Alanyazın incelendiğinde boş zaman tutumu ile örgütsel bağlılık arasında yapılan çalışmaların az olduğu görülmüştür. Ancak; Durmaz (2020), gençlik merkezlerine üye olan

katılımcıların boş zaman tutumu ile boş zaman doyumu ve mutluluk düzeyleri ile ilişki olduğunu ifade etmiştir. Benzer bir çalışmada, Ayhan ve Özel (2020) ise, üniversite öğrencilerinin boş zaman tutumları ile yaşam doyumları ilişki olduğu belirtilmiştir. Bir başka çalışmada ise, Kim ve diğerleri (2015), üniversite öğrencilerinin boş zamana yönelik tutumların kişisel benlik saygısı ve yaşam kalitesinde iyileştirmelere yol açtığını sonucuna varmıştır. Bu bağlamda; Nazilah ve diğerleri (2016), üniversite öğrencilerinin gönüllülük faaliyetlerine ilişkin doyum sağlama ile örgütsel bağlılık arasında ilişki olduğundan bahsetmektedir. Buna göre, daha önce yapılan çalışmalar dolaylı olarak bu çalışmadaki bulgularını desteklemektedir.

Topluluklara üye olan kadınların boş zaman bilincinin erkeklere göre yüksek olduğu ve topluluklarına bağlılıklarında daha az zorunluluk hissettikleri görülmektedir. Bu durum, topluluklara üye olan kadın üyelerin topluluklarında yürütülen faaliyetlerin kendileri için yararlı olduğunu bilincinde oldukları sonucuna varılmasını sağlamaktadır. Aynı zamanda sağlık bilimlerinde öğrenim gören öğrencilerin fen bilimlerinde öğrenim gören öğrencilerden boş zaman bilincinin yüksek olduğu görülmektedir. Bu araştırma ile görülmektedir ki fen bilimlerinde öğrenim gören öğrencilerin boş zamana yönelik topluluk faaliyetlerinin daha az yararlı olduğu bilincinde olduğu düşünülebilir. Bir başka bulguya göre, öğrenci topluluklarında kadın katılımcıların topluluklarına bağlılıklarında erkeklere göre daha az zorunluluk hissettiği göstermektedir. Bu durum, kadın katılımcıların erkeklere göre daha çok gönüllü olarak katıldıkları sonucunu ortaya koymaktadır.

Topluluk öğrencilerinin boş zaman tutumları bilişsel, duyuşsal ve davranışsal alt boyutları ve toplulukların örgütsel bağlılık alt boyutları ahlaki ve çıkarıcı bağlılık ile pozitif yönde ilişki olduğu görülmektedir. Ancak, bilişsel tutum ve duyuşsal tutumu ile örgütüne olan zoraki bağlılıklarını negatif yönde ilişki olduğu görülmektedir. Öğrenci toplulukları, öğrencilerin gönüllülük esaslı, sosyalleşme, kişisel gelişim ve bir grubu aidiyet duygusunun gelişimine katkı sağlamaktadır. Bu durum, öğrencilerin hem fayda elde etme hem de duygusal olarak öğrencilerinin bağlılıklarını güçlendirdiği düşünülmektedir. Buna göre, boş zamana ilişkin bilişsel duyuşsal ve davranışsal olarak olumlu tutum gösteren öğrencilerinin topluluklarına karşı ahlaki ve çıkarıcı bağlılık hissetmelerini etkilediği düşünülmektedir. Ancak, bilişsel ve duyuşsal tutumu zoraki bağlılıklarını negatif yönde etkilediği düşünülmektedir.

Sonuç olarak, öğrenci topluluklarına katılarak faaliyette bulunan öğrencilerin üniversite eğitimi ve öğretimi döneminde boş zamana yönelik farkındalıklarının arttığı, kişisel gelişim, sosyalleşme ve gönüllülük faaliyetlerine yönelmelerine katkı sağladığı söylenebilir.

Çıkar Çatışması: Araştırma kapsamında herhangi kişisel veya finansal bir çıkar çatışması yaşanmamaktadır.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı: Araştırma Dizaynı- CK; SE, Verilerin Toplanması- CK, İstatistiksel Analiz- YÖ, Makalenin Hazırlanması- CK; SE; YÖ.

Etik Kurul İzni

Kurul Adı: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu

Tarih: 22.12.2020

Sayı/Karar No:76

KAYNAKLAR

- Akgül, B. M. (2011). *Farklı kültürlerdeki bireylerin boş zaman aktivitelerine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi: Ankara- Londra Örneği*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara.
- Akgül, B. M., ve Gürbüz, B. (2011). Boş zaman tutum ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(1), 37-43.
- Akova, O., ve Bayhan, İ. (2015). Örgütsel bağlılık ve rekreasyonel imkanlar arasındaki ilişki: Antalya'da konaklama işletmelerinde çalışanlar üzerine bir araştırma. *Uluslararası Sosyal Araştırmaları Dergisi*, 8(38), 789-805.
- Aktaş, D., Ceylan, E., Eskiuyurt, R., ve Özkan, B. (2017). Sağlıklı yaşam için bir adım: Öğrenci kulüp etkinliği. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 5(13), 127-148.
- Akyüz, H., ve Türkmen, M. (2016). Üniversite öğrencilerinin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarının incelenmesi: Bartın Üniversitesi Örneği. *International Journal of Sport Culture and Science*, 4(Special Issue 1), 340-357.
- Ayhan, B., & Özel, B. (2020). Examining the relationship between leisure attitude and life satisfaction levels of university students. *International Journal of Sport Culture and Science*, 8(3), 154-166. <https://doi.org/10.14486/IntJSCS.2020.605>
- Balcı, V., ve İlhan, A. (2006). Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin rekreatif etkinliklere katılım düzeylerinin belirlenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 11-18. https://doi.org/10.1501/Sporm_0000000117
- Bosna, O. Ş., Bayazıt, B., ve Yılmaz, O. (2018). Üniversite öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklere katılımlarına engel olan faktörlerin incelenmesi (Üsküdar Üniversitesi Örneği). *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 13(2), 200-211. <https://doi.org/10.33459/cbubesbd.364082>
- Bölükbaş, S., ve Büyükipekci, S. (2020). Kop Bölgesi üniversiteleri turizm fakültesi öğrencilerinin boş zaman faaliyetlerine bakış açılarının incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 23(1), 341-357. <https://doi.org/10.29249/selcuksbmyd.691936>
- Denkel, M., Sağiroğlu, İ., Taşkın, C., ve Ayar, H. (2020). Öğrencilerin boş zaman aktivitelerine yönelik tutum düzeylerinin değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 15(5), 2297-2307. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44042>
- Doğu, D.Y. (2019). *Sivil toplum kuruluşlarında örgüte ve işe bağlılığın çalışan performansı üzerindeki etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, İstanbul.
- Durmaz, H. (2020). *Gençlerin serbest zaman etkinliklerine yönelik tutumları ile doyum ve mutluluk düzeyleri arasındaki ilişki: manisa gençlik merkezleri örneği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Rekreasyon Anabilim Dalı, Manisa.
- Ekici, S., Hacıcaferoğlu, B., ve Çalışkan, K. (2017). Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı spor örgütlerinde çalışan yöneticilerin örgütsel bağlılık ve örgütsel sinizm düzeylerinin incelenmesi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12(2), 40-57.
- Ergün, H., ve Çelik, K. (2019). Örgütsel bağlılık ölçeği Türkçe uyarlaması. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (34), 113-121. <https://doi.org/10.30794/pausbed.409781>
- Erkan, M., Yalız-Solmaz, D., ve Güven, G. (2021). Covid-19 pandemi döneminde spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin boş zaman tutumlarının incelenmesi. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 189-201.
- Eskici, M., ve Aktaş, R. (2014). Üniversite öğrencilerinin öğrenci kulüplerine yönelik görüşleri. *Asya Öğretim Dergisi*, 2(1), 31-40.

Kaya, C., Ekici, S., ve Öntürk, Y. (2022). Öğrenci toplulukları üyelerinin boş zaman tutumları ve örgütsel bağlılıklarının incelenmesi. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 417-430.

Gerdes, H., & Mallinckrodt, B. (1994). Emotional, social, and academic adjustment of college students: A longitudinal study of retention. *Journal of Counseling & Development*, 72(3), 281-288. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6676.1994.tb00935.x>

Gökyürek, B. (2016). An analysis of leisure attitudes of the individuals participating in dance activities and the relationship between leisure attitude and life satisfaction. *International Journal of Environmental and Science Education*, 11(10), 3285-3296.

Gül, A., Keleş, E., ve Uzun, Ö. F. (2016). Süleyman Demirel Üniversitesi öğretim elemanları ve öğrencilerinin yerleşke içindeki rekreasyonel talep ve eğilimleri. *Mimarlık Bilimleri ve Uygulamaları Dergisi*, 1(1), 26-43. <https://doi.org/10.30785/mbud.282560>

Gürer, B., Adiloğulları, İ., ve Caymaz, E. (2012). Akut gönüllülerinin örgütsel bağlılık düzeylerinin bazı demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(2), 290-297.

Gürkan, G. Ç. (2006). *Örgütsel Bağlılık: Örgütsel iklimin örgütsel bağlılık üzerindeki etkisi ve Trakya Üniversitesi'nde örgüt iklimi ile örgütsel bağlılık arasındaki ilişkinin araştırılması*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Edirne.

Hall, D. A. (2006). Participation in a campus recreation program and its effect on student retention. *Recreational Sports Journal*, 30(1), 40-45. <https://doi.org/10.1123/rsj.30.1.40>

Henchy, A. (2011). The influence of campus recreation beyond the gym. *Recreational Sports Journal*, 35(2), 174-181. <https://doi.org/10.1123/rsj.35.2.174>

Işık, M., ve Erdoğan, A. (2020). Üniversite öğrencilerinin sosyal sorun çözme becerileri sürecinde öğrenci topluluklarının rolü: Süleyman Demirel Üniversitesi örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 23(1), 240-256. <https://doi.org/10.29249/selcuksbmyd.677860>

Karadeniz, F., Müftüler, M., ve Gülbeyaz, K. (2019). Üniversite öğrencilerinin serbest zaman aktivitelerine yönelik tutum ve engellerinin incelenmesi (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Örneği). *Spor ve Rekreasyon Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 21-36.

Kim, S., Sung, J., Park, J., & Dittmore, S. W. (2015). The relationship among leisure attitude, satisfaction, and psychological well-being for college students. *Journal of Physical Education and Sport*, 15(1), 70-76. <https://doi.org/10.7752/jpes.2015.01012>

Kuzu, Ö. H. (2021). Student clubs at universities: A Content analysis on diversity. *Journal of Qualitative Research in Education*, (27), 52-73. <https://doi.org/10.14689/enad.27.4>

Moore, E., Warta, S., & Erichsen, K. (2014). College students' volunteering: Factors related to current volunteering, volunteer settings, and motives for volunteering. *College Student Journal*, 48(3), 386-396.

Murathan, T., Türker, A., & Murathan, F. (2019). Investigation of university students attitudes toward leisure time activities (Ardahan University Sample). *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 21(1), 162-169. <https://doi.org/10.15314/tsed.473228>

Milton, P. R., Williamson, L. M., Brubaker, K., & Papania, M. (2020). Recreate and retain: How entrance into a campus recreation facility impacts retention. *Recreational Sports Journal*, 44(2), 89-98. <https://doi.org/10.1177/1558866120964818>

Nazilah, A., Rozmi, I., & Fauziah, I. (2016). The influence of demographic, motivation, satisfaction and situational factor on organizational commitment among college student volunteers. *Advanced Science Letters*, 22(5-6), 1564-1567. <https://doi.org/10.1166/asl.2016.6681>

Öksüz, G. (2019). *Eğitim fakültesi öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklere katılım düzeylerinin incelenmesi (Balıkesir Üniversitesi Örneği)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Balıkesir.

Penley, L. E., & Gould, S. (1988). Etzioni's model of organizational involvement: A Perspective for understanding commitment to organizations. *Journal of Organizational Behavior*, 9(1), 43-59. <https://doi.org/10.1002/job.4030090105>

- Pittaway, L., Rodriguez-Falcon, E., Aiyegbayo, O., & King, A. (2011). The role of entrepreneurship clubs and societies in entrepreneurial learning. *International Small Business Journal*, 29(1), 37-57. <https://doi.org/10.1177/0266242610369876>
- Porter, L. W., Steers, R. M., Mowday, R. T., & Boulian, P. V. (1974). Organizational commitment, job satisfaction, and turnover among psychiatric technicians. *Journal of applied psychology*, 59(5), 603-609. <https://doi.org/10.1037/h0037335>
- Ragheb, M. G., & Beard, J. G. (1982). Measuring leisure attitude. *Journal of leisure Research*, 14(2), 155-167. <https://doi.org/10.1080/00222216.1982.11969512>
- Rona, M. S., & Erol, A. E. (2020). Investigation of leisure time attitude of university students according to some parameters (Example of Northern Cyprus). *Asian Journal of Education and Training*, 6(3), 479-484. <https://doi.org/10.20448/journal.522.2020.63.479.484>
- Turan, İ., Duysak, A., ve Kuşuoğlu, İ. H. (2017). Üniversite öğrenci topluluklarının toplumsallaşmada yeri ve önemi. *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(6), 203-217.
- Tütüncü, Ö., Aydın, İ., Küçükusta, D., Avcı, N., ve Taş, İ. (2011). Üniversite öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine katılımını etkileyen unsurların analizi, *Spor Bilimleri Dergisi*, 22(2), 69-83.
- Uygur, A. (2015). *Bir araştırma ile örgütsel bağlılık ve işe bağlılık*. Barış Kitap.
- Üstün, Ü. D., ve Aktaş-Üstün, N. (2020). Üniversite öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklerin faydaları hakkındaki farkındalıklarının incelenmesi. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7, 38-48. <https://doi.org/10.33468/sbsebd.128>
- Yıldıran, M. K. (2019). *Üniversite öğrencilerinin boş zaman tutum düzeylerinin boş zamanda sıkılma algısını belirlemedeki rolünün incelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Kırıkkale.

